

Howard Fast

TĂRÎMUL SPERANȚEI

Traducere: ANCA MARIA STÂNCIOIU

Editura ORIZONTURI
Editura LIDER
București

I.S.B.N.: 973-9342-03-5

THE IMMIGRANTS

Copyright © 1997 by *Howard Fast*

Toate drepturile asupra ediției în limba română sînt
rezervate Editurii **ORIZONTURI** - București

Tipar:

Grupul draga print

TIPOGRAFIA FED - Calea Rahovei 147,
sector 5 - București; Tel.: 3359318; Fax: 3373377

Imigranții nu erau deloc conștienți de rolul pe care-l jucau. Istoria nu-i preocupa și nu se considerau ca făcînd parte din ea. Erau părtași la nașterea unei mitologii a locului către care se îndreptau, însă despre locul în sine nu știau nimic. Erau copleșiți de mizerie. Erau copleșiți de greață. Erau copleșiți de foamea chinuitoare. În cabina fetidă de doi metri și patruzeci pe doi metri și patruzeci, care se înclina mereu dintr-o parte într-alta și care adăpostea opt ființe umane – patru adulți și patru copii – duhnind a corpuri nespălate și a vomă, neaerisită, fiecare se simțea covârșit de propria mizerie ce părea să nu mai aibă sfîrșit.

Pe puntea mică și friguroasă, bătută de vînt și de apă, destinată pasagerilor clasei a patra, simțai o oarecare ușurare prin comparație cu strîmtoarea cabinei, însă Atlanticul de Nord, în acest decembrie al anului 1888, nu se arăta deloc îndurător cu cei ce voiau să profite de gura de aer proaspăt oferită de o ieșire pe punte.

Anna Lavette își petrecea mai tot timpul în cușeta ei. O tînără brunetă, frumușică, de vreo douăzeci și ceva de ani, însărcinată în luna a șaptea. Se născuse și crescuse în Albenga, un sătuc de pescari din nordul Italiei, la Marea Ligurică. Soțul ei, *Joseph*, îi era văr de departe, dar nu de sînge, ci prin complicatele legături de rudenie specifice familiilor italiene. Cei din familia Lavette erau toți pescari,

o combinație de italieni și francezi, unii locuind la San Remo, alții la Marsilia. Joseph crescuse la Marsilia și devenise pescar de la zece ani.

Acum, la douăzeci și cinci de ani, era voinic, puternic, imun la boli, zdravăn ca un taur, vesel și plin de speranțe. Căsătoria lui cu Anna fusese aranjată de pe vremea când mai erau amîndoi copii și se văzuseră prima oară doar cu zece luni în urmă, când avuseseră loc nunta. Era fericit că fusese afit de norocos – o nevastă la care îi făcea plăcere să te uiți, rotunjoară și numai bună de strîns în brațe, veselă și evident la fel de încîntată de cel ce-i fusese ales ca bărbat. Trupurile lor fuseseră deopotrivă de încîntate să se descopere unul pe altul, iar împreunarea dintre ele îi mulțumea pe amîndoi. Ea nu știa deloc franțuzește, dar el vorbea bine italiană, cu un accent franțuzesc care ei i se părea grozav de atrăgător. Și ea era obsedată de ideea de a imigra, așa că atunci când el îi spusese că fiul său – nici prin minte nu-i trecea că ar putea fi o fiică! – trebuie să se nască în America, fusese de acord.

Așa deveniseră parte a acelui imens val de oameni care erau imigranții, un curent alcătuit din diverse naționalități care traversa Atlanticul pentru a pătrunde într-o altă lume. Erau pe mare de șaisprezece zile. De cinci zile Anna zăcea în cușeta ei, îmbujorată de febră, fără posibilitatea de a se odihni în înghesuiala din cabină și fără aer; lipsa de speranță luase locul veseliei sale bine cunoscute și se temea mai mult pentru copilul nenăscut decît pentru sine, vomitîndu-și și sufletul, dar și pofta de viață. Singura mîngîiere era faptul că se măritase cu un om răbdător și blînd, care stătea ore întregi la capul ei, ștergîndu-i fruntea încînsă cu o cîrpă umedă și descriindu-i viața minunată care-i aștepta pe tărîmul minunat al Americii.

- Nu, îi spuse la un moment dat. Nu, Joseph, eu o să mor aici.
- N-am să îngădui așa ceva, răspunsese el categoric. Ești soția mea. Trebuie să mă respecti și să mă ascuți și să te faci bine.
- Mă simt atît de jalnic.

Dar nu muri. Și veni și ziua în care nava încetă să se mai încline de pe o parte pe alta, și-atunci el o luă în brațe și o duse sus pe

punte. Era slabă și se simțea sfîrșită, dar cînd văzu soarele și cerul și apa liniștită a portului New York, știu că va trăi și că voia să trăiască.

Curînd după aceea însă, la biroul de imigrare, asaltat de mulțimi mult mai numeroase decît acelea pentru care fusese proiectat, Doamna Libertății începu să-și rîdă de ei. Mînați laolaltă ca vitele, scînceau de frică în fața nenumăratelor mistere cu care se vedeau confrunțați. Vaccinul împotriva variolei era un mister. Și orele de așteptare constituiau un mister. Erau printre ei și turci, dar nimeni nu vorbea turcește; greci, dar nimeni nu vorbea grecește. Cu italiană era, însă, altă poveste. Un funcționar de la Imigrări vorbea italiană curent și-l întrebă pe Joseph cîți bani are.

- Șapte sute și douăzeci de franci francezi.
- Adică bani franțuzești, spuse ofițerul de la Imigrări. Și la ce-ți folosesc banii franțuzești în America?
- Sfîntă Fecioară! șopti Anna.

Amabil și prietenos, ofițerul îi luă deoparte. O ușurare pentru ei, față de groaza care-i cuprinsese mai înainte. Omul avea un chip prietenos, era un suflet bun și vorbea italienește.

– Doar n-o să spuneți că banii noștri n-au-nici o valoare? zise Joseph rugător.

- Firește că nu. Dar vă trebuie dolari. Bani americani.
- Da, da, sigur.
- Îi explică Annei despre ce era vorba.
- Femei! zise apoi către inspectorul de la Imigrări. Și e însărcinată. I-a fost rău tot drumul.
- Bineînțeles, bineînțeles.
- Pe inspector îl chema Carso.

– E de la țară, zise el cu căldură, ignorînd accentul franțuzesc al lui Joseph, iar acesta răspunse:

- De la țară.

Bărbații înțeleg lucrurile astea. Carso avea un prieten pe care-l chema Franco. Joseph săltă legătura care conținea tot avutul lor și, luînd-o pe Anna cu un braț pe după mijloc, îl urmă pe Carso afară din mulțime.

Franco era un bărbat micuț, cu ochi ageri și un nas lung, cu o căutătură furișă și cu un aer oarecum suferind. Voia se să vadă că suferă; suferea că trebuie să facă servicii unor idioți slabi de înger precum Carso. Cui îi trebuiau bani franțuzești? Ce să faci cu ei? De ce trebuia Carso să-i facă viața atât de amară? În cele din urmă se îmbună și-i dădu lui Joseph șaizeci de dolari pentru cei șapte sute douăzeci de franci – cam o treime din cât ar fi obținut la un schimb cinstit.

Și iată-i pe cei doi membri ai familiei Lavette, Joseph și Anna, imigranții, ajunși în America.

După cinci săptămîni, nu mai rătrăsese nimic din cei șaizeci de dolari. Joseph află că a fost înșelat, dar află și că nu mai putea face nimic pentru a drege lucrurile. Mai află că înșelăciunea, batjocura, jaful, escrocheria făceau parte integrantă din existența în America a doi imigranți care nu vorbeau englezește și nu aveau nici rude, nici prieteni. Întrebările nerostite pe care Joseph le putea citi în ochii negri, îndurerăți ai nevestei lui erau cât se poate de clare: „Uită-te la mine, cu burta asta umflată. O să-l aduc pe lume într-o pivniță de cărbuni. Asta-i moștenirea pe care i-o pregătim“. Plătiseră șapte dolari în avans chiria pe o lună pentru o jumătate dintr-o pivniță de cărbuni pe strada Rivington. Lumina pătrundea prin două ferestre murdare din marginea de sus a peretelui. Anna curăța fără încetare, dar n-aveai cum să faci curat într-o pivniță de cărbuni. Joseph își oferea trupul, inteligența și forța din zori și pînă-n noapte. La început încercase să se angajeze ca pescar la docurile de pe East River. Dar nu existau slujbe. Era iarnă, o iarnă friguroasă, geroasă chiar, și nu ieșeau în larg decît bărcile cele mai mari. Pentru o slujbă pe una dintr-astea erau zece oameni rămași fără lucru de pe bărcile mai mici, și toți vorbeau englezește, în timp ce el nu-și putea oferi serviciile decît într-o muțenie prostească, neputincioasă. Într-o zi dădu peste un șantier de construcții, unde maistrul era italian. Lăsă orice mîndrie la o parte și se rugă.

– Degeaba, amice. Mai vino peste vreo săptămînă, două.

După îndelungi discuții, Anna reuși să-l convingă să dea doi dolari pe o haină groasă. Trebuiau să se ducă la doctor, și fiecare consultație costa un dolar. În port, Joseph cunoscuse un italian, pe

nume Mateo, care îi spusese că el, Mateo, putea să-i găsească o slujbă pe un vas turistic. Numai că lui Joseph nu-i spusese nimeni că vasele turistice nu funcționau iarna. Pentru a-i obține slujba, Mateo avea nevoie însă de zece dolari avans. Urmău să se întâlnească apoi în parcul Battery. Joseph așteptă cinci ore pe un ger de crăpau pietrele, după care, amărît, deprimat și umilit, ca omul corect care a fost crunt înșelat, se întoarse la Anna.

În pivniță era mereu frig. Noaptea se strîngeau unul într-altul ca doi copii ai străzii – ditamai namila de bărbat, deposedat de bărbăția sa, îmbrățișînd trupul umflat și ștergînd lacrimile de pe obrazii femeii sale, deposedată și ea de bucuria, voioșia și tinerețea ei. Știa că trebuie să mănînce bine; veneau dintr-o țară scaldată în lumina soarelui și cu vînturi calde, unde mîncarea însemna viață, și bucurie, și tradiție; dar, pe măsură ce dolarii se împuținau, ajunseseră să mănînce doar pîine, paste făinoase și pește sărat, numărînd veșnic mărunțișul. Curînd dispăru însă și mărunțișul. Ce era de făcut?

Mai tîrziu, Joseph avea să spună că-și datorau viața lor și pe cea a copilului lor lui Frank Mancini. Cînd spunea asta însă, buzele Annei se strîngeau și expresia ei se înăsprea, iar Joseph ridica din umeri și spunea ceva în sensul că asta era diferența între felul în care vedeau lucrurile un bărbat și o femeie.

Frank Mancini era un domn elegant. Purta pălărie și un palton negru cu guler de vizon. Avea o eșarfă de mătase albă, iar pantofii ascuțiți străluceau de lustruiți ce erau. Pătrunse în nenorocita pivniță în care locuiau Anna și Joseph ca și cînd ar fi intrat într-un palat, își scoase pălăria, se înclină și-i informă că numele lui era Frank Mancini – într-o italiană impecabilă – și că primise adresa lor de la Rocco Cantala, maistrul de la șantierul de construcții unde căutase Joseph de lucru.

Cei doi ascultau uluiți. Era prima persoană care puneă piciorul în casa lor, și rămăseseră muți în fața unui om de o asemenea eleganță și ținută. Stăteau împietriți și se holbau la el.

– Angajează mîna de lucru, îi anunță el.

Dar ei nu făceau nici o mișcare, se holbau doar la el.

– Iertați-mă. Sint în America de treizeci de ani și am uitat că există și alte locuri, și alte maniere. Am uitat că America nu înseamnă lumea întreagă. Aș vrea să vă întreb dacă ați auzit vreodată de Atchison Railroad?

Joseph se întreba dacă se cuvenea sau ar fi cuviincios să-i sugereze domnului Mancini să-și scoată haina. Era foarte frig în pivniță. El purta haina pe care o cumpăraseră, iar Anna avea trei rînduri de tricouri pe sub pulover. Ajunse la concluzia că, oricum, ar fi fost o prea mare îndrăzneală din partea lui.

– Atchison Railroad?

Joseph și Anna scuturară din cap.

– Este o cale ferată foarte importantă care merge departe, spre vest. Trebuie să înțelegeți că America este o țară foarte mare – cît toată Europa. Această importantă societate de cale ferată numită Atchison a început construcția unei linii secundare, care să facă legătura între linia principală și orașul San Francisco.

– San Francisco, zise Joseph. Auzise de numele ăsta.

– Un oraș frumos, splendid, ca un giuvaer pe coasta Pacificului a Statelor Unite. Înțelegeți, evident...

– Vă rog să luați loc, spuse Anna. Uitase bunele maniere, uitase că, indiferent cum arăta, locul ăsta era totuși casa lor. Iar prosperul și elegantul domn Mancini era un oaspete.

Domnul Mancini examinează cele trei lăzi de lemn ce serveau drept scaune. Privea nehotărît și Joseph se uită la Anna dezaprobat. Apoi domnul Mancini se așeză prudent și începu să vorbească despre calitățile necesare în construcția de căi ferate, cea mai importantă fiind aceea că trebuia să ai mușchi puternici și să fii zdravăn.

– Angajează astfel de oameni, continuă el, oameni care nu se tem de munca grea.

– Dumnezeu, zise Joseph, asta-i tot ce-mi doresc – să muncesc ca să-mi câștig pîinea. Soția mea așteaptă un copil.

– După cum se vede. Să fie într-un ceas bun! Cum spuneam, munca e grea. Nu vreau să-mi înșel un compatriot. Dar și plata e bună – douăzeci de cenți pe oră, doi dolari pe zi, doisprezece dolari pe săptămînă, inclusiv masa și un loc de dormit.

Speranța de-abia născută în sufletul lui Joseph se stinse.

– Vedeți în ce stare se află soția mea. Nu pot s-o las singură.

– Da' cine-ți cere s-o lași? Vor fi și alții cu neveste, cu copii. E o viață grea, dar e sănătoasă. Mai bine decît să locuiești într-un loc ca ăsta.

– Cît e de departe? întrebă Anna ezitînd. E tot în America sau e în altă țară?

– Pentru că fiul meu nu trebuie să se nască într-o altă țară, spuse Joseph ferm.

– Bine. Bine. Vă admir pentru asta. Trebuie să vă explic însă cum stau lucrurile cu America. Este un grup de state unite între ele. De-asta se numește Statele Unite. Veți lucra într-un stat numit California – un loc minunat, vă asigur.

Continuă să le vorbească despre toate bucuriile și recompensele de care beneficiau cei ce lucrau la Atchison Railroad. Apoi scoase niște hîrtii din buzunarul de la piept. Erau scrise în engleză, așa că Joseph nu putea citi, dar Mancini le spuse că erau un simplu contract de muncă.

Anna îl urmări neliniștită pe Joseph cît timp semnă hîrțiile. Copilul o lovea și se mișca întruna. Nu-și mai amintea dacă socotise corect săptămîinile și lunile.

– Atunci mîine, zise Mancini, la terminalul feribotului Lackawanna de pe North River. Ora șapte dimineața. Știi unde este terminalul?

Dădu din cap. Asta știa, pentru că bătuse de nenumărate ori docurile de la strada 14 pînă la Battery, căutînd de lucru, orice, numai de lucru să fie. Acum, mulțumită lui Dumnezeu, avea în sfîrșit de lucru.

În seara aceea, Anna se rugă de Joseph să nu plece, să nu pornească spre un alt necunoscut. Cunoștințele ei în materie de geografie, locuri și distanțe erau foarte vagi. Nu fusese niciodată la școală, nu știa să scrie și să citească, și nici vreo boabă de engleză – pentru simplul motiv că, de cînd venise în America, contactul ei cu vorbitorii de limbă engleză fusese aproape inexistent. Joseph își formase un vocabular din cîteva duzini de cuvinte, dar Anna fusese în imposibilitate de a comunica. Călătoria din Europa pînă aici fusese o nesfîrșită suferință și știa că nu există cale de întoarcere –

nici o posibilitate de a-și mai vedea vreodată familia, prietenii, lucrurile dragi din căminul ei, așa că ținea cu dinții de camera mizerabilă în care locuiau. Cel puțin pe asta o cunoștea.

– Dacă rămânem aici, murim, spuse Joseph ca răspuns la argumentele ei, iar ea își zise în sine: „Eu o să mor oricum“.

La prima rază de lumină, Joseph se sculă și adună puținele lucruri pe care le aveau, apoi ieșiră în gerul de-afară și o porniră spre terminalul Lackawanna. Când ajunseră pe chei, se alăturară unui grup de vreo doisprezece bărbați și femei și doi sau trei copii care se adunaseră deja acolo; și, pînă la apariția lui Mancini, o oră mai tîrziu, grupul ajunsese să numere optsprezece bărbați, șase femei și șapte copii. Anna simțea cum crește frica în ea și se agăță strîns de brațul lui Joseph. Unii bărbați erau literalmente în zdrențe, murdari și nebărbierii, zgribuliți, alții cedaseră neputincioși în fața soartei, lipsiți de expresie, lipsiți de speranță, aproape toți imigranți – suedezi, italieni, polonezi, cu neveste copleșite de griji și de neli-niște, cu cîțiva copii înfricoșați și intimidați în fața rîului lat și înghețat și a tărîmului necunoscut și încețoșat ce se întindea dincolo de rîu. Mancini era păstorul lor. Zîmbitor, încrezător, stăpînind perfect situația, îi mîna spre feribot. Tremurînd toată, amuțită de frică, Anna urmărea cursul cenușiu al apei și simțea lacrimile înghețîndu-i pe obraji. Nici Joseph, nici vreunul dintre ceilalți angajați nu scotea o vorbă; stăteau înșirați de-a lungul balustradei și urmăreau cum se pierde în zare Manhattan-ul, cu fețe lipsite de expresie și de speranță.

În șantierul căilor ferate de pe cealaltă parte a rîului, muncitorii primiră felii de șuncă, pîine albă veche și cafea în căni de metal. Mancini, mereu vesel și zîmbitor, îi asigură că totul fusese aranjat în ceea ce privește hrana și toate cele necesare în timpul călătoriei, după care îi conduse într-o altă parte a curții, unde se găsea un vagon de marfă. Când cîțiva bărbați începură să protesteze, Mancini îi asigură că nu era un vagon de marfă oarecare. La un capăt al vagonului erau toaletele, și era împărțit în două în așa fel încît femeile să aibă dormitor separat. Existau și saltele pentru dormit. Li se va da în fiecare zi mîncare și apă proaspătă. Călătoria va fi

interesantă și instructivă și vor avea ocazia să vadă o mare parte din această frumoasă țară pe care și-o aleseseră ca noul lor cămin.

Cam asta le spusese Frank Mancini muncitorilor în curtea șantierului căilor ferate de pe malul vestic al rîului Hudson. Ar mai fi fost multe de spus, numai că despre astea nu pomeni nimic – că toaletele erau mizere și funcționau foarte prost, că duhoarea avea să umple vagonul în cel mai scurt timp, că alți șaisprezece oameni urmau să se alăture grupului la Chicago, că mîncarea va fi infectă și insuficientă, că nu vor avea destulă apă de băut și că va fi un frig îngrozitor în vagonul neîncălzit. Și nu le spuse nici că această călătorie de la un capăt la altul al continentului va dura șapte zile.

Șapte zile într-un vagon de marfă puteau însemna o eternitate, după cum avea să descopere Anna Layette. Există doar o singură latrină primitivă la un capăt al vagonului, un fel de coteț atașat vagonului. Nu exista încălzire, nu existau scaune și nici pături, cu excepția celor pe care le aduseseră cu ei imigranții, iar hrana care li se aducea cînd se oprea trenul consta, fără excepție, dintr-un cîrnat jalnic și rece, cu o bucată de pîine veche. Cei din vagon se deosebeau prin origine și limbă. Bărbații erau iuți la mînie, fiindcă frustrarea se transforma rapid în furie. În lipsa altei supape, mînia și disperarea se descărcau pe neveste, mutele și supusele neveste pe care le băteau, repezindu-se ca niște animale ținute în cușcă asupra oricui îndrăznea să se amestece.

Timp de trei zile, Joseph și Anna se ghemuiră unul într-altul ca să-și țină cald, urmărind viața din vagon cu un sentiment crescînd de deznădejde. În a patra zi, pe Anna o apucară durerile și, la patru dimineata, în vagonul înghețat, zdrăgănînd din toate încheieturile și bălăbănîndu-se în toate direcțiile, se născu copilul Annei. Moașe fură o poloneză și o unguroaică și, pe neașteptate și aproape miraculos, cearta din vagon încetă. Furia se transformă în compasiune, iar micul suflețel gălăgios deveni un fel de legămînt și promisiune pentru imigranți. Anna primi jachete și haine să-i țină de cald ei și micuțului și, într-un fel, copilul deveni proprietatea triumfală a întregului vagon. Soțul polonezei care făcuse pe moașa scoase o sticlă de rachiu de prune păstrată cu mare grijă și toată lumea bău în cinstea noului născut. Propria mizerie fu uitată și, într-o sporovă-

ială în diferite limbi, întreruptă de traduceri îndoielnice, toată lumea începu să caute un nume pentru copil.

Joseph se hotărî la Daniel. Copilul fusese adus pe lume în bîrlogul unui leu sau ceva asemănător. Cît despre Anna, ea era fericită că sarcina luase sfîrșit și că avea la sîn acest sufletel scump și sănătos care suga vîrtos. Cel puțin avea lapte, așa că micuțul va trăi. Și, mai curînd sau mai tîrziu, vor găsi un preot să-l boteze.

Daniel Lavette veni astfel pe lume într-un vagon de marfă ce parcurgea, zornăind din toate încheieturile, vasta întindere a Statelor Unite ale Americii. Depășea bine trei kilograme și jumătate și sugea zdravăn, așa că deveni curînd un bebeluș dolofan și rotunjour. Mai tîrziu, doctorii aveau să-i comunice Annei Lavette că felul în care născuse și anumite complicații care surveniseră, probabil, îi distruseră capacitatea de a mai avea alți copii. Acum, însă, tot ceea ce știa era că scăpase de dureri și că adusese pe lume un copil frumos și sănătos.

Primele trei luni din viața lui Daniel Lavette se scurseră pe diverse șantiere ale căilor ferate, unde el se hrănea la sînul mamei, în timp ce tatăl său bătea piroane și manipula șine de oțel. Dar el, din fericire, n-avea habar de toate astea. După cum n-avu habar nici în ce zi tatăl său, văzînd pentru prima oară dealurile din împrejurimile orașului San Francisco, hotărîse că asta era locul unde avea să trăiască. Primele amintiri despre mama și tatăl său datau de pe vremea cînd locuiau în apartamentul de pe strada Howard, în care Joseph Lavette se mutase după ce găsise o slujbă pe unul din vasele de pescuit care ieșeau în larg. Boala care o doborî pe Anna în urma zilelor petrecute în mizerabilul vagon de marfă ținea, de asemenea, de un trecut de care el nu-și mai amintea. Era singurul copil. Alții n-aveau să mai existe.

Joseph Lavette economisise patruzeci și doi de dolari din munca la căile ferate. Experiența îl transformase într-un om precaut și strîngător, care trăia cu groaza de a nu mai ajunge vreodată lefter. Și, pe măsură ce anii treceau și se descurca din ce în ce mai bine cu limba engleză, existența lui ajunsese să se concentreze asupra unui singur țel – acela de a deveni proprietarul unui vas de pescuit, de a

deveni propriul său stăpîn, pentru a nu mai ajunge niciodată în situații disperate, o frunză în bătaia vîntului norocului.

În 1897, la vîrsta de opt ani, Daniel era deja stăpîn pe această limbă engleză ciudată, complexă și sucită – care pentru mama lui rămăsese tot un mister – și mergea deja la școală, unde învăța tot felul de lucruri de necrezut despre locurile acelea, despre San Francisco și despre California. Tatăl său reușise să cîștige pînă în acel moment șase sute de dolari. Și nu fusese deloc ușor. Cheltuisese cu țîrîita, trăise doar cu strictul necesar și pusese mereu deoparte puțin cîte puțin; și încă nu avea decît jumătate din suma necesară pentru a cumpăra vasul – fiindcă nu voia orice vas, nu voia unul din vasele acelea cu velatură latină cum aveau majoritatea pescarilor italieni care lucrau pe cont propriu, ci un vas din cele noi, cu motor. Ori cu motor, ori deloc. Pentru că și asta făcea parte din modul de a gîndi și din concepția imigrantului. Vasul ăsta nu era pentru el, ci pentru Daniel. Pînă acum, șeful îi permisesse deja de două ori să-și ia băiatul cu el cînd nu era sezon de pescuit. Și fusese răsplătit de emoția și bucuria lui Daniel cînd se văzuse în largul golfului și de felul cum se lăudase în fața Annei cu aventura lui.

– Și de ce, mă rog, trebuie să devină și el pescar? îl întrebase Anna. E un băiat isteț. Știi cît este de isteț.

– Adică eu sînt un prost.

– Nu, nu. Da' asta e America și mai sînt și alte posibilități. Maria Cassala mi-a zis că băiatul ei o să fie într-o bună zi contabil. Contabilul stă la birou și poartă haine curate.

– N-am cum să mă înțeleg cu tine, spuse Joseph. Sînt lucruri pe care nu le-nțelegi – prea multe.

Maria Cassala era o femeie tînără, bună și cu sufletul deschis, o siciliană căsătorită cu un zidar napolitan pe nume Anthony Cassala. Erau la San Francisco din 1885, adică soțul ei era. Maria se măritase cu Anthony în 1892, anul în care venise și ea din Sicilia în America. Se cunoscuse cu Anna la cumpărături și o luase pe înfricoșata și fragila tînără femeie sub aripa ei protectoare. Pentru Anna, cei din familia Cassala erau o sursă de inspirație și încîntare. Locuiau în propria casă pe strada Folsom – o casă construită de Anthony Cassala, aproape în întregime cu mîna lui.